การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

นงนิตย์ สังขภิญโญ*

รับบทความ 28 กรกฎาคม 2567 แก้ไขบทความ 20 พฤศจิกายน 2567 ตอบรับบทความ 13 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method) ร่วมกับการวิจัยและพัฒนา มีกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาสีขาว จำนวน 7 คน โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Fucus Group) เพื่อพัฒนารูปแบบ และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) 168 คน ได้แก่ ครูและบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทนชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษาสีขาว 5 มาตรการ 16 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวที่ได้จากการระดมสมองของครูโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี (2) ปัจจัยกระบวนการ (Process) โดยทำการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. ซึ่งเป็นหลักการมีส่วนร่วม พัฒนาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจ (3) ปัจจัยผลผลิต (Output) ผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ 1) KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. 2) คู่มือการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี 3) ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี และ 4) ผลประเมินความเหมาะสมและรับรองรูปแบบบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (4) ปัจจัยผลสะท้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และ (5) ปัจจัยผลลัพธ์ (Outcome) เป้าหมายของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี คือ 1) การรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระดับเพชร 2) ต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียนเครือข่าย และผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสถานศึกษา; สถานศึกษาสีขาว; ปลอดยาเสพติด; อบายมุข

ผู้อำนวยการ, โรงเรียนบ้านโคกพนมดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1

*ผู้ประสานงานหลัก: nongnit24@gmail.com

Development of White School Management Model for the drug-free and Evil of Ban Khok Phanom Dee School, Prachinburi Province

Nongnit Sangkhapinyo*

Received 28 July 2024; Revised 20 November 2024; Accepted 13 December 2024

Abstract

The objectives of this research were to analyze the components of the model and develop a management model for drug-free and vice-free schools at Ban Khok Phanom Dee School, Prachinburi Province. The research employed a mixed-methods approach combined with research and development. The target groups included two main groups: (1) 7 experts with experience in working with drug-free schools, who participated in a focus group discussion to develop the model, and (2) 168 stakeholders, including teachers, staff, school committees, parents, community representatives, and network partners, who were involved in evaluating the management of drug-free and vice-free school operations at Ban Khok Phanom Dee School, Prachinburi Province. The statistical methods used to analyze the data included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings revealed that (1) the components of the model consisted of five factors: (1) Input factors, including the implementation of the five measures and 16 indicators of the drug-free school policy, with projects/activities developed from brainstorming sessions with teachers at Ban Khok Phanom Dee School; (2) Process factors, involving the analysis of the quality management process (PDCA) along with the KPDEE Model and the 5R principles, which emphasize participatory principles. These were developed into the management process and activities of the KPDEE Model, aiming for drug-free safety through the 5R principles: "Think Together," "Do Together," "Solve Problems Together," "Take Responsibility Together," and "Be Proud Together"; (3) Output factors, including the following outcomes from the implementation of the drug-free and vice-free school policy: (i) KPDEE Model for drug-free safety with the 5R principles, (ii) a management manual for drug-free and vice-free schools at Ban Khok Phanom Dee School, (iii) evaluation results of the school management, and (iv) evaluations on the appropriateness and certification of the management model for drug-free and vice-free schools at Ban Khok Phanom Dee School; (4) Feedback factors, including recommendations for improving the implementation of the drug-free and vice-free school projects; and (5) Outcome factors, where the goals of Ban Khok Phanom Dee School were: (i) maintaining the drug-free and vice-free school standards at the diamond level, and (ii) becoming a model for managing drug-free and vice-free schools for other schools in the network. The evaluation of the management of drug-free and vice-free schools at Ban Khok Phanom Dee School was found to be at the highest level.

Keywords: Educational Institution Management; White Educational Institutions; Drugs-free; Vices-free

[1] Director, Ban Khok Phanom Dee School, Prachinburi Primary Educational Service Area Office 1

*Corresponding Author: nongnit24@gmail.com

บทนำ

ปัญหายาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาสังคม ดำรงอยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญ เป็นวัยที่มีความเสี่ยงสูงต่อการใช้ยาเสพติด ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นเป็นช่วงการปรับตัว มีการเปลี่ยนแปลงของระดับฮอร์โมนทำให้มีความอยากรู้อยากลอง เมื่อเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด สมองจะถูกทำลายส่งผลถึงการเรียน และอาจชักชวนเพื่อนให้มายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่งผลให้ปัญหายาเสพติดทวีความรุนแรงมากขึ้น (กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564) ซึ่งในปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดในประเทศไทย พบว่า กลุ่มผู้ค้าเพิ่มปริมาณยาเสพติดจำนวนมาก เพื่อทุ่มตลาดกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้คงอยู่ ราคาที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารเป็นช่องทางติดต่อค้าขายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ Facebook, Line, Twitter โดยช่องทางที่พบมากที่สุด คือ Twitter รองลงมาคือ Facebook ส่งผลให้ การค้ายาเสพติดขยายวงกว้าง ซึ่งกลุ่มผู้เสพยาเสพติด ส่วนใหญ่มีอายุ 15-24 ปี คิดเป็นร้อยละ 36 หรือมีสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 3 ของผู้เสพทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีงานทำ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงานและรับจ้างมากที่สุด ยาเสพติดที่มีการใช้มากที่สุด คือยาบ้า ร้อยละ 74.4 รองลงมาคือกัญชา ร้อยละ 5.9 และไอซ์ ร้อยละ 5.7 ยาเสพติดที่ต้องมีการเฝ้าระวัง คือ ไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน เอ็กซ์ตาซีและกัญชา (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559 เป็นการดำเนินงานที่มีความต่อเนื่อง เข้มแข็ง และยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาล จึงกำหนดแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด ให้เป็นสถานศึกษาที่ปลอดยาเสพติดทุกชนิด ภายใต้แผนปฏิบัติการตามแนวทาง 5 มาตรการ โดยมีกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือต้องมียุทธศาสตร์ ต้องมีแผนงานยาเสพติด ต้องมีระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ ต้องมีเครือข่ายการทำงาน ไม่ปกปิดข้อมูล และไม่ไล่นักเรียนนักศึกษา ออกจากระบบการศึกษา อันจะไปก่อเกิดปัญหาสังคม ทั้งนี้ให้การดำเนินงานอยู่ภายใต้กรอบความคิดสถานศึกษา สีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ในฐานะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการขับเคลื่อนป้องกันปัญหาสิ่งเสพติด ซึ่งประเด็นปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในกลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มนักเรียน เป็นอีกหนึ่งประเด็นที่มีความสำคัญ อีกทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของการให้ความคุ้มครอง และช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้มีความปลอดภัยในชีวิตจากปัญหาต่าง ได้แก่ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรง ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากระบบการศึกษา และกรณีอื่น ๆ ประกอบด้วย ภาวะจิตเวช ติดเกม/อินเทอร์เน็ต ถูกปล่อยปละ ละเลย ทอดทิ้ง ยาเสพติด อุปทานหมู่ โรคติดต่อในสถานศึกษา อุบัติเหตุนอกสถานศึกษา อุบัติเหตุในสถานศึกษา การจมน้ำ เสียชีวิตในสถานศึกษา และภัยพิบัติ

การบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขที่โรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี มีการดำเนินการโดยเน้นการร่วมมือจากทุกภาคส่วนภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและป้องกันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดและอบายมุข ผ่านการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโคกพนมดีได้วิเคราะห์ปัญหาภายในโรงเรียนและจัดกลุ่มปัญหาออกเป็น 7 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการเรียน พบว่ามีนักเรียนร้อยละ 1.47 ที่มีปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านสุขภาพกาย พบว่านักเรียนร้อยละ 2.94 มีปัญหาทุพโภชนาการและน้ำหนักเกินหรือต่ำเกณฑ์ ด้านสุขภาพจิต/พฤติกรรม พบว่า

นักเรียนร้อยละ 1.47 ควรได้รับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีปัญหาการขาดเรียนและมาเรียนสาย ด้านเศรษฐกิจ พบว่านักเรียนร้อยละ 0.98 มีฐานะยากจน ด้านทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียน พบว่านักเรียนร้อยละ 0.49 เสี่ยงที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ด้านยาเสพติดและอบายมุข พบว่านักเรียนร้อยละ 0.49 เสี่ยงในการสูบบุหรี่และดื่มสุรา และด้านความปลอดภัย พบว่านักเรียนร้อยละ 0.49 เสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ จากการวิเคราะห์ปัญหาข้างต้น โรงเรียนได้พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยใช้หลัก 5 ร. ซึ่งเป็นหลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการประสานงานและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงเครือข่ายต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหา และโรงเรียนได้ดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขตามยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ได้แก่ มาตรการด้านการป้องกัน ป้องกันปัญหาด้วยการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่จำเป็น มาตรการด้านการค้นหา ค้นหานักเรียนที่เสี่ยงและมีปัญหาในด้านต่าง ๆ มาตรการด้านการรักษา ให้การดูแลและสนับสนุนในการปรับปรุงพฤติกรรม มาตรการด้านการเฝ้าระวัง ติดตามและเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และมาตรการด้านการบริหารจัดการ การจัดการให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การดำเนินงานดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การป้องกันปัญหายาเสพติดและอบายมุข เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสร้างภูมิคุ้มกันจากปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการบริหารจัดการและมีกระบวนการดำเนินงานที่มีการประสานงานระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำกับ ติดตาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลและเห็นผลการดำเนินการอย่างโปร่งใส (โรงเรียนบ้านโคกพนมดี, 2566)

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สะท้อนถึงความท้าทายในการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขในโรงเรียนบ้านโคกพนมดี รวมถึงแนวทางที่โรงเรียนใช้ในการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนานักเรียน ในฐานะผู้อำนวยการของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ได้เล็งเห็นความสำคัญกับการดำเนินนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายอย่างเป็นรูปธรรม จึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา และหลัก 5 ร. ไปใช้องค์ประกอบพื้นฐานในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นรูปแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับการดำเนินงานเกี่ยวกับสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน ได้แก่ คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และภาคีเครือข่ายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

กรอบแนวคิด

การศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการทำงานแบบมีส่วนรวม โดยนำแนวคิดของประสาร พรหมณา (2553) เรื่อง กระบวนการบริหารศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และทิพวรรณ เสนจันทร์ฒิชัย (2553) กระบวนการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้วยเทคนิค ชบา 5 กลีบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวโดยใช้งานวิจัยของธีรพงษ์ ชูพันธ์ (2562) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการประเมินสภาพความเป็นจริงและความคาดหวัง และการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการฯ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางในการวิจัย นอกจากนี้ ยังใช้ KPDEE Model: รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาสะท้อนแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี และหลักการ 5 ร. ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (2565) มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

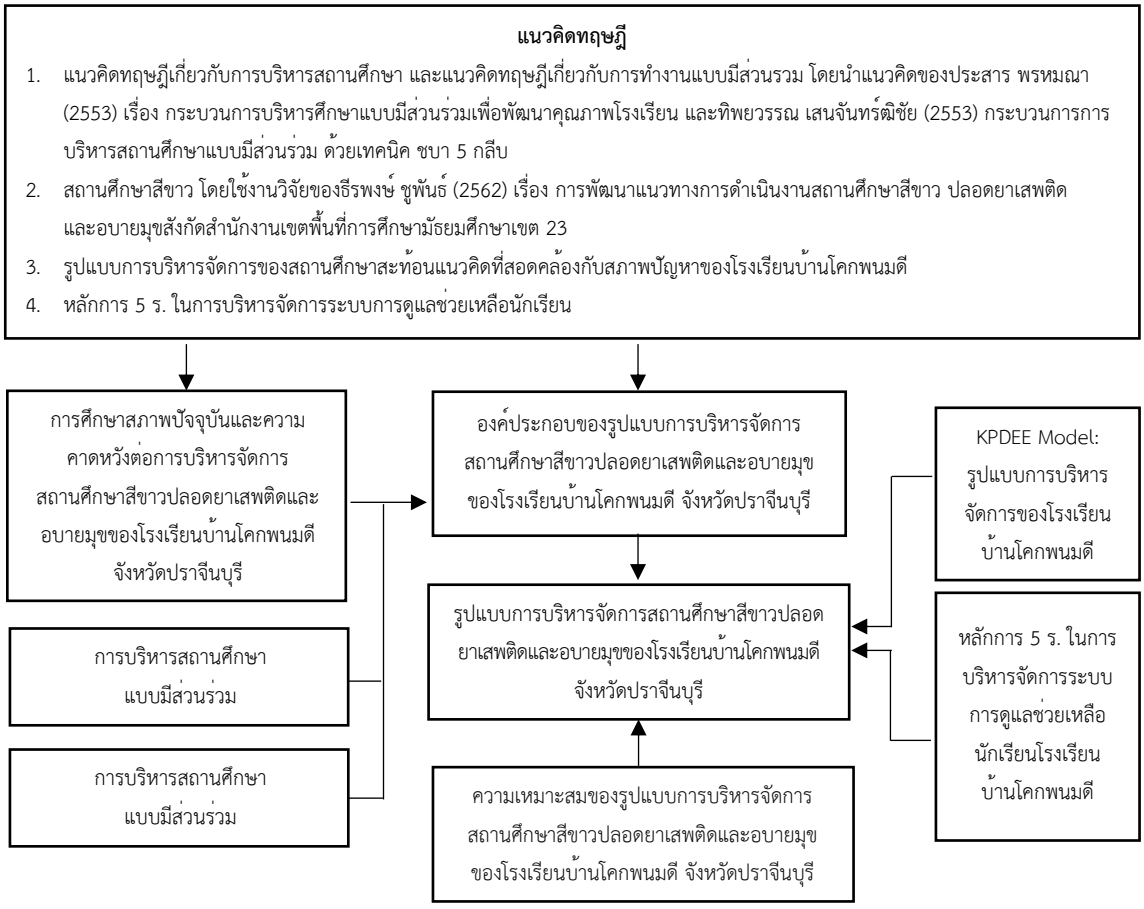

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Method) ร่วมกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ในการการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี มี 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาสีขาว จำนวน 7 คน ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการ และมีการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และได้รับการประเมินระดับเพชรขึ้นไป ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Fucus Group) ในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยพิจารณาจากร่างรูปแบบฯ และคำอธิบายรูปแบบ เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการปรับแก้รูปแบบฯ ให้สมบูรณ์

1.2 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม รวม 168 คน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ครูและบุคลากรในโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 12 คน โดยทำการเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างเจาะจงจากครูและบุคลากรที่ยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

กลุ่มที่ 2 คณะกรรมการสถานศึกษาของในโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 9 คน โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากคณะกรรมการสถานศึกษาที่ยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 200 คน ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970) จำนวน 132 คน โดยทำการเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างเจาะจง จากผู้ปกครองที่ยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

กลุ่มที่ 4 ตัวแทนชุมชนโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 8 คน โดยทำการเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างเจาะจง จากตัวแทนชุมชนที่มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำชุมชนและมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ (1) นายก อบต. (2) ผอ.รพสต. (3) อบต.ประจำหมู่บ้าน (4) ประธาน อสม. (5) กำนัน (6) ผู้ใหญ่บ้าน (7) เจ้าอาวาส และ (8) ตำรวจ โดยได้รับความยินยอมและยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

กลุ่มที่ 5 ภาคีเครือข่ายโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 7 คน โดยทำการเลือกแบบกลุ่มตัวอย่างเจาะจง จากภาคีเครือข่ายที่ยินดีให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยพิจารณาจากร่างรูปแบบฯ และคำอธิบายรูปแบบ เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการปรับแก้รูปแบบฯ ให้สมบูรณ์

2.2 แบบประเมินผลการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สามารถเลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบเท่านั้น

ตอนที่ 2 แบบประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี มีลักษณะคำถามแบบมาตรวัดแบบ 5 ตัวเลือกของ Likert Scale ได้แก่ 1=น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ปานกลาง 4=มาก 5=มากที่สุด สามารถเลือกตอบได้เพียง 1 คำตอบเท่านั้น

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขได้อย่างอิสระ

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการหาคุณภาพแบบประเมินผลการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี มีการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1) การประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมิน จำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.50-1.00 ผลการประเมินพบว่า คำถามทุกข้อมีผลประเมินความตรงเชิงเนื้อหาระหว่าง 0.67-1.00 และมีการปรับปรุงให้เหมาะสมคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปใช้หาคุณภาพต่อไป

3.2) การการหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินผลการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยการนำชุดแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จำนวน 30 คน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับต้องไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป ผลการทดลองใช้แบบประเมิน พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นที่ .953 ถือว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การจัดสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาสีขาว จำนวน 7 คน ดังนี้

1) ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อร่วมสนทนากลุ่มในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

2) นัดหมายวันเวลาในการจัดสนทนากลุ่ม ในรูปแบบออนไลน์

3) ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม ในการพัฒนารูปแบบฯ โดยพิจารณาจากร่างรูปแบบฯและคำอธิบายรูปแบบ เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในการปรับแก้รูปแบบฯ ให้สมบูรณ์

4) สรุปการจัดสนทนากลุ่ม และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงรูปแบบฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 การประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ช่วยประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

2) ส่งแบบประเมินให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 5 กลุ่ม ทั้งในรูปแบบเอกสาร และแนบ QR-Code เพื่อเป็นทางเลือกในการทำแบบสอบถามออนไลน์ได้

3) รวบรวมแบบประเมินให้ครบตามจำนวนขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ และตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปลงรหัสเพื่อบันทึกข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยตามบุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ผลการดำเนินงานน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ผลการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ผลการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ผลการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	ผลการดำเนินงานมากที่สุด

ผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำเร็จลุล่วง ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการใช้นวัตกรรมสถานศึกษาปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติด ด้วย KPDEE MODEL ร่วมกับหลัก 5 ร. มาใช้ในการดำเนินงาน จึงส่งผลให้การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่นักเรียน และให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย ปลอดยาเสพติด เกิดประสิทธิผล โดยนำเสนอในรูปแบบตารางวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง		นโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข		วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA		KPDEE Model		หลักการ 5 ร. ในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน		หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคคล		
องค์ประกอบ	สรุป	องค์ประกอบ	สรุป	องค์ประกอบ	สรุป	องค์ประกอบ	สรุป	องค์ประกอบ	สรุป	บุคคล		สรุป
การป้องกัน	✓	มาตรการการป้องกัน	✓	P: Plan	✓	K: knowledge	✓	ร่วมคิด	✓	ผู้บริหาร	- ผู้บริหารสถานศึกษา	✓
การค้นหา	✓	มาตรการการค้นหา	✓	D: Do	✓	P: Protect	✓	ร่วมทำ	✓	ผู้สอน	- คณะครู	✓
การรักษา	✓	มาตรการการรักษา	✓	C: Check	✓	D: Development	✓	ร่วมแก้ปัญหา	✓	ผู้ปกครอง	- ผู้ปกครองนักเรียน	✓
การเฝ้าระวัง	✓	มาตรการการเฝ้าระวัง	✓	A: Action	✓	E: Encourage	✓	ร่วมรับผิดชอบ	✓	กรรมการ	- คณะกรรมการสถานศึกษา	✓
การบริการจัดการ	✓	มาตรการการบริการจัดการ	✓			E: Equality	✓	ร่วมภูมิใจ	✓	ผู้เรียน	- ตัวแทนชุมชน	✓
										ผู้นำชุมชน	- ภาคีเครือข่าย	✓
⇩ Input		⇩ Input		⇩ Process		⇩ Process		⇩ Process			⇩ Input	

จากวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยจะนำผลการสังเคราะห์ไปพัฒนาเป็นเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรีที่สามารถนำมาใช้เป็นกระบวนการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษาสีขาว 5 มาตรการ 16 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวที่ได้จากการระดมสมองของครูโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

2) กระบวนการ (Process) โดยทำการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. ซึ่งเป็นหลักการมีส่วนร่วม พัฒนาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด ด้วยหลัก 5 ร. ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจ

3) ผลผลิต (Output) ผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ (1) KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. (2) คู่มือการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (3) ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดีและ (4) ผลประเมินความเหมาะสมและรับรองรูปแบบบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

4) ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

5) ผลลัพธ์ (Outcome) เป้าหมายของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี คือ (1) การรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระดับเพชร และ (2) เป็นต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียนเครือข่าย

2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการนำองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการพัฒนาเป็นรูปแบบฯ โดยใช้วิธีการเชิงระบบ (System Approach) ที่ประกอบไปด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์มาพัฒนาเป็นรูปแบบฯ ได้แก่

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) คือข้อมูลสำคัญที่จะใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ (1.1) การสำรวจสภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อคัดเลือกปัจจัยสำคัญที่จะนำไปใช้ในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรีตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข (1.2) นโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข 5 มาตรการ ประกอบด้วย 16 ตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดโครงการ/กิจกรรมในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี (1.3) โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยการใช้โครงการ/กิจกรรมตาม 5 มาตรการ ประกอบด้วย 16 ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และ (1.4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนชุมชน และภาคีเครือข่าย

2) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ได้แก่ (2.1) วงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA เพื่อใช้เป็นกระบวนการดำเนินโครงการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี และโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การบริหารโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดีจังหวัดปราจีนบุรี (2.2) รูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาสะท้อนแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี KPDEE MODEL เพื่อใช้ในการพัฒนานวัตกรรมสถานศึกษาปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด และ (2.3) หลักการ 5 ร. ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้ในการพัฒนานวัตกรรมสถานศึกษาปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด โดยกระบวนการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี โดยกำหนดชื่อรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี โดยกำหนดเป็นวัตกรรม “KPDEE Model ปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร.”

3) ผลผลิต (Output) ได้แก่ (3.1) นวัตกรรม “รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี” หรือ “KPDEE Model ปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร.” (3.2) คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (3.3) ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี และ (3.4) ผลประเมินความเหมาะสมและรับรองรูปแบบบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

4) ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

5) ผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ (5.1) โรงเรียนได้ผลการประเมินเป็นสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขได้รับเพชร และ (5.2) ต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียนเครือข่าย

จากการสังเคราะห์มาพัฒนาเป็นรูปแบบฯ โดยใช้วิธีการเชิงระบบ (System Approach) สามารถนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี หรือ “KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร.” ดังนี้

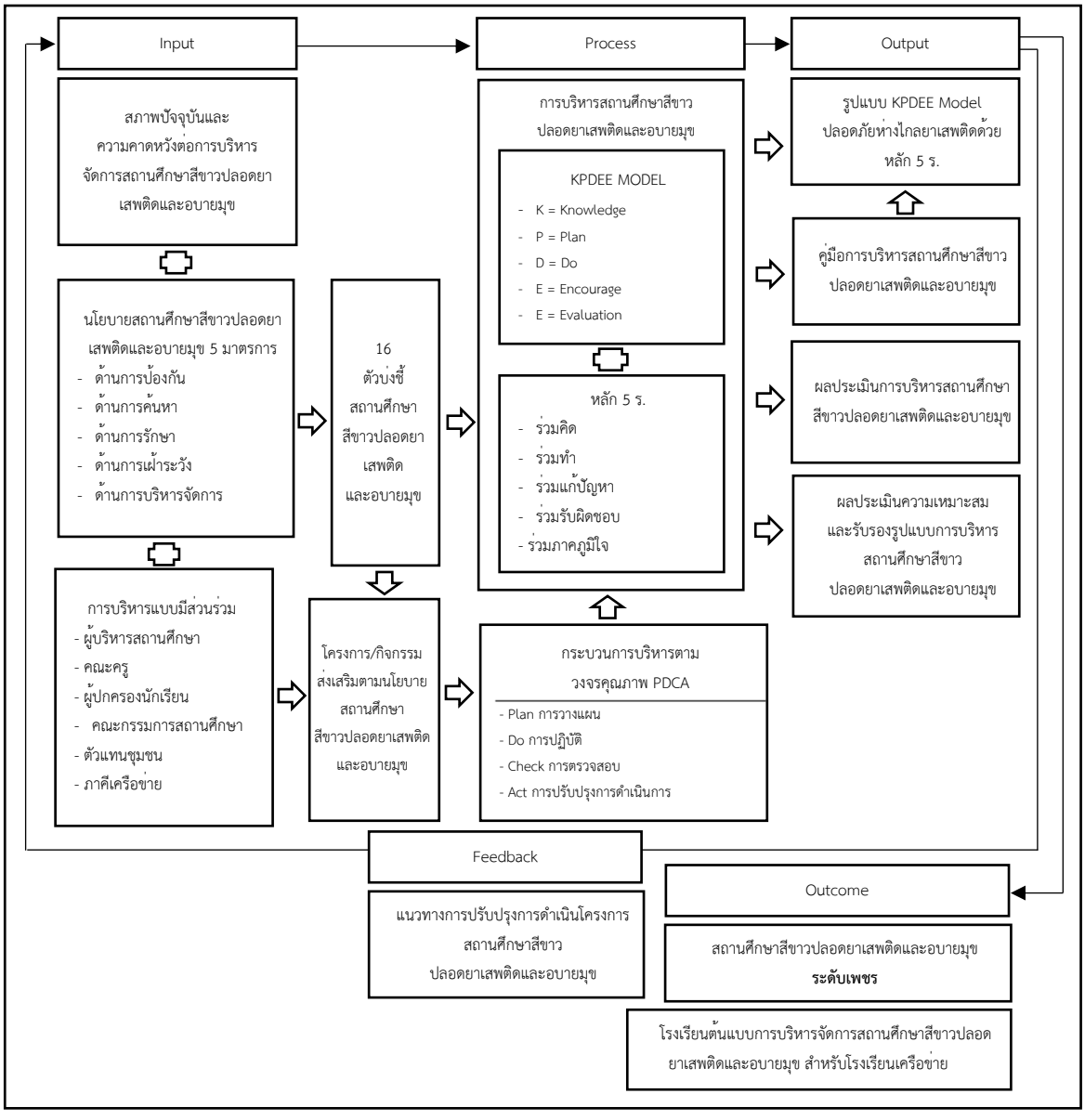

ภาพที่ 2 (ร่าง) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

จากร่างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี สามารถสร้างเป็นรูปแบบฯ ดังนี้

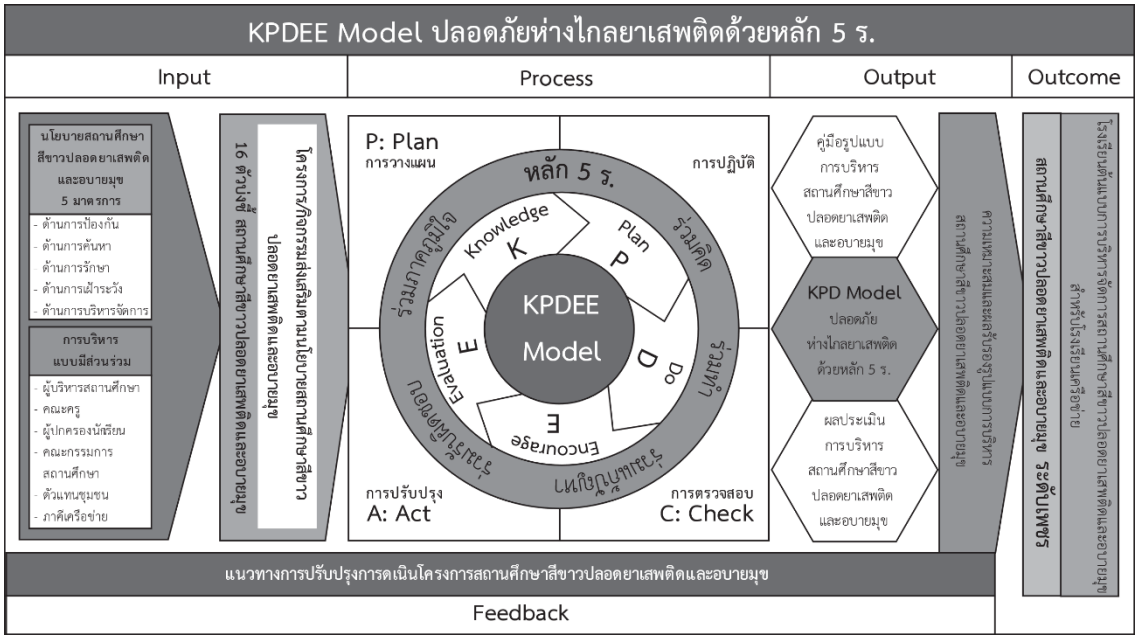

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

คำอธิบายของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพปัจจุบันและความคาดหวังต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี พบว่า สภาพปัจจุบันมีการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขทุกด้านยังมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคาดหวังว่าโรงเรียนบ้นาโคกพนมดีจะมีการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรการทั้ง 5 ด้าน รวม 16 ตัวบ่งชี้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรการด้านการป้องกัน

ตัวบ่งชี้ 1.1 สถานศึกษาดำเนินการกิจกรรมห้องเรียนสีขาว/แผนกสีขาว

ตัวบ่งชี้ 1.2 สถานศึกษาจัดทำประกาศและมอบรางวัลหรือเกียรติบัตรห้องเรียนสีขาวดีเด่น

ตัวบ่งชี้ 1.3 สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 7 มาตรการ

มาตรการที่ 1 การกำหนดนโยบายสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสถานศึกษา

มาตรการที่ 2 การบริหารจัดการในสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการที่ 4 การสอดแทรกเรื่องบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร

มาตรการที่ 5 การมีส่วนร่วมของนักเรียน/นักศึกษาในการขับเคลื่อนสถานศึกษาปลอดบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการที่ 6 การดูแลช่วยเหลือนักเรียน/นักศึกษาไม่ให้สูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า และไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรการที่ 7 การมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ตัวบ่งชี้ 1.4 สถานศึกษาจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันยาเสพติด การสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท

2. มาตรการด้านการค้นหา

ตัวบ่งชี้ 2.1 สถานศึกษามีข้อมูลนักเรียน/นักศึกษารายบุคคล

ตัวบ่งชี้ 2.2 สถานศึกษามีการคัดกรองจำแนกกลุ่มปลอด/กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเสพ/กลุ่มติด/กลุ่มค้า

ตัวบ่งชี้ 2.3 สถานศึกษามีการรายงานการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติด/ยาเสพติดในระบบ CATAS

3. มาตรการด้านการรักษา

ตัวบ่งชี้ 3.1 สถานศึกษามีนโยบายในการบำบัดรักษา และส่งต่อหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุขหรือหน่วยงานอื่น

ตัวบ่งชี้ 3.2 สถานศึกษามี “คลินิกเสมารักษ์” (จิตสังคมบำบัดในสถานศึกษา)

4. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง

ตัวบ่งชี้ 4.1 สถานศึกษามีตู้เสมารักษ์ หรือช่องทางแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ในการรับเรื่องร้องเรียนหรือข้อมูลข่าวสารปัญหายาเสพติด การสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท

ตัวบ่งชี้ 4.2 สถานศึกษาดำเนินการจัดตั้งชมรม/ชุมนุมเสมารักษ์ป้องกันปัญหายาเสพติด การสูบบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สื่อลามกอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท

5. มาตรการด้านการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ 5.1 สถานศึกษามีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

ตัวบ่งชี้ 5.2 สถานศึกษามีคณะกรรมการดำเนินงานและมีห้องปฏิบัติงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

ตัวบ่งชี้ 5.3 สถานศึกษามีการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับภาคีเครือข่าย

ตัวบ่งชี้ 5.4 สถานศึกษามีการดำเนินกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายที่ทำ MOU

ตัวบ่งชี้ 5.5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

2) โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนบ้านโคกพนมดี ได้นำยุทธศาสตร์ของโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข มาขยายผลสร้างความตระหนักให้คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ได้รับทราบถึงมาตรการต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องดำเนินการ ประสานความร่วมมือทุกหน่วยงานร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ ชุมชนให้การยอมรับและให้การสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโดยดำเนินงานตามมาตรการ 5 ด้าน และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ ดังนี้

1. มาตรการด้านการป้องกัน

1. จัดประชุมผู้ปกครอง โดยการแจ้งสถานการณ์ปัญหายาเสพติด สร้างเครือข่ายในการป้องกัน
2. ตรวจสุภาพนักเรียน ในตอนเช้า เอาใจใส่ สังเกต ร่างกาย นักเรียน
3. ดูแลสถานที่ ไม่ให้มีมุมอับ เพื่อป้องกันนักเรียนได้ดี
4. ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนจะได้ทราบข้อมูล และได้หาทางป้องกันนักเรียนได้ทัน
5. จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อได้ข้อมูลที่จะได้รู้กลุ่มเสี่ยง
6. ตรวจสุขภาพนักเรียน ดูแลความสะอาดสุขภาพ และร่างกาย
7. จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด วันรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด
8. จัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม
9. จัดกิจกรรมกีฬาให้นักเรียนได้ออกกำลังกายเพื่อไม่ยุ่งสิ่งเสพติด
10. จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
11. จัดกิจกรรม ห้องเรียนสีขาว
12. จัดคลินิก เสมารักษ์ ไว้บริการให้นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ หรือให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
13. ประสานงานกับ หน่วยงานอื่น ให้มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติด
14. เป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ จากโรงพยาบาล สถานีตำรวจ รวมถึงอาสาสมัครมาให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดและการดูแลสุขภาพ
15. จัดตั้งชุมนุมเพื่อให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัดและความสนใจ

2. ด้านการค้นหา

1. สุ่มตรวจค้นกระเป๋านักเรียนกระเป๋าหนังสือ
2. ครูประจำชั้นตรวจดูแลห้องน้ำห้องส้วม
3. หมั่นตรวจดูแลมุมอับของโรงเรียน
4. ตรวจดูสุภาพนักเรียน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
5. ออกตรวจสถานที่ ช่วงเทศกาลวันสำคัญ ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต
6. ครูประจำชั้นตรวจสอบดูเวลานักเรียนมาเรียนติดตาม นักเรียนขาดเรียน
7. กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อหาข้อมูล และดูบริเวณที่พักอาศัย
8. มอบหมายครูเวรประจำวันดูแลการเข้า-ออก ของนักเรียน

3. ด้านการรักษา

1. จัดหาทุนการศึกษาช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน

2. ครูประจำชั้นบริการให้คำปรึกษากับนักเรียนทุกคน
3. อบรมหน้าเสาธงให้ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ
4. ดูแลจัดสถานที่ให้เหมาะสมเอื้อต่อการเรียน
5. จัดบริการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า
6. จัดหาคอมพิวเตอร์ บริการนักเรียนที่ต้องการหาความรู้
7. ประชาสัมพันธ์ ผู้ปกครอง แจ้งข่าว
8. จัดให้มีตู้เสมารักษ์รับแจ้งข่าวเบาะแสด้านยาเสพติด
9. ให้สภานักเรียนจัด คณะทำงานด้านการดูแลงานยาเสพติดโรงเรียน
10. ขอความร่วมมือ จากร้านค้า ช่วยดูแล และไม่จำหน่าย สิ่งเสพติดให้กับนักเรียน

4. ด้านการเฝ้าระวัง

1. กิจกรรมตรวจสุขภาพนักเรียน การมาเรียน
2. กิจกรรมการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อได้ทราบปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน
3. จัดนิทรรศการให้ความรู้โทษการใช้สารเสพติด
4. ประสานให้เจ้าพนักงานส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษาออกตรวจสถานที่ต่างสุ่มเสี่ยง
5. การสังเกตนักเรียน และการติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน
6. สร้างเครือข่ายกับชุมชน เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง
7. สร้างเครือข่ายกับผู้ปกครอง กลุ่มไลน์แจ้งข่าวออกตรวจตามแหล่งมั่วสุม

5. ด้านการบริหารจัดการ

1. การประชุมครูเพื่อแนะแนวทางดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน
3. การประชุมชี้แจงคณะกรรมการสถานศึกษา
4. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU)
5. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
6. การนิเทศติดตามการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
7. การประเมินผลการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
8. การประเมินความพึงพอใจผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
9. การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
10. การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2) กระบวนการ (Process) การใช้งานรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้ กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA ร่วมกับ KPDEE MODELร่วมกับหลัก 5 ร. นั้น โดยมีกระบวนการบริหารตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยมีขั้นตอนกระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA เป็นกระบวนการบริหารโครงการ/กิจกรรมซึ่งดำเนินการภายใต้ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

จังหวัดปราจีนบุรี ตามกระบวนการบริหารจัดการที่ปรับประยุกต์ขึ้น โดยใช้วงจร PDCA หรือ Deming Cycle เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน 4 ขั้น สำหรับการบริหารโครงการ/กิจกรรมของรูปแบบ ดังนี้

1) P: Plan (วางแผน)

1.1) ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักให้แก่คณะครูคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อรับทราบนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.2) ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดเพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน

1.3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เตรียมพร้อมสู่การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและคณะทำงาน โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขจัดทำแผนปฏิบัติงาน

1.4) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนกับภาคีเครือข่ายอื่น ๆ

2) D: Do (ปฏิบัติ)

2.1) ดำเนินการตามขั้นตอนของการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดโดยใช้นวัตกรรม KPDEE MODEL ปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติดด้วยหลักการ 5 ร.

2.2) ดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุขให้แก่นักเรียน

3) C: Check (ตรวจสอบ)

3.1) นิเทศ ติดตามการดำเนินงานและโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

3.2) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4) A: Action (การปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม)

4.1) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

4.2) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การบริหารรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี หรือ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. เป็นรูปแบบการบริหารตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข มีการดำเนินการ ดังนี้

1) K: Knowledge คือการให้ความรู้แก่นักเรียนถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้นักเรียนได้รู้จักวิธีปฏิเสธ หลีกเลี่ยงยาเสพติด และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับยาเสพติดและอบายมุข ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เสี่ยงเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงต้องให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียนมีความปลอดภัย ห่างไกลจากยาเสพติด และสร้างการรับรู้ให้ทุกคน ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงแนวทางวิธีการการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขอย่างชัดเจน

2) P: Plan คือการร่วมกันวางแผน กระบวนการในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาปลอดภัย ห่างไกลยาเสพติด อย่างเป็นขั้นตอน เป็นระบบ โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม โดยผู้รับผิดชอบ ได้ดำเนินการโดยการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีการแบ่งคณะผู้ดำเนินงานออกเป็น 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสร้างความตระหนัก ดำเนินการโดยคณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าระดับหัวหน้างานแผนงาน หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน และหัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

1.2 สร้างขวัญกำลังใจและพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัตงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.3 เป็นผู้นำในการผนึกผสานบูรณาการภารกิจโดยรวมขอสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

1.4 ประสานความสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็งให้ฝ่ายสร้างภูมิคุ้มกัน แลฝ่ายสร้างเครือข่าย ด้วยการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.5 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และนำผลจากการประเมินเพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขผ่านคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

2. ฝ่ายสร้างภูมิคุ้มกัน ดำเนินการโดยคณะกรรมการสร้างภูมิคุ้มกันตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธาน มีกรรมการตามตำแหน่งและหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ หัวหน้าระดับทุกระดับ หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานอนามัย ครูพยาบาล และหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 ปฏิบัติงานในฐานะบุคลากรหลักในการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.2 ประสานงานระหว่างคณะกรรมการอำนวยการ (ฝ่ายสร้างความตระหนัก) และคณะกรรมการดำเนินงาน (ฝ่ายสร้างเครือข่าย) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.3 จัดทำเครื่องมือสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการพัฒนาดำเนินงานและรับผิดชอบในการชี้แจงสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ปฏิบัติงานจัดการประชุมคณะกรรมการทุกฝ่ายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อแสวงหาแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

2.4 สรุปรายงานผลการดำเนินงานและดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การบริหารตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ฝ่ายสร้างเครือข่าย ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินงานสร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประกอบด้วย หัวหน้าระดับชั้น เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการตามตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ รองหัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และครูแนะแนวเป็นกรรมการและเลขานุการ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องและดำเนินการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

3.2 บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงาน มีการประเมินผล และจัดทำรายงานตามระดับชั้น

3.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของครูที่ปรึกษาและนักเรียนเพื่อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดและอบายมุขที่อาจจะเกิดขึ้นในโรงเรียน

3.4 ประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

3.5 ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขตามขั้นตอนและกระบวนการดำเนินงาน

3) D: Do คือการลงมือปฏิบัติด้วยการดำเนินงานตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ โดยการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยโรงเรียนบ้านโคกพนมดี ดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อเป็นการป้องกัน และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ห่างไกลจากยาเสพติด โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบของ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือการทำความรู้จักนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ข้อมูลที่ได้มาจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนในทุกภาคเรียน ได้มาจากการพูดคุยกับผู้ปกครองของนักเรียนโดยครูประจำชั้นเป็นผู้ลงพื้นที่ในการเยี่ยมบ้านนักเรียนในการสอบถามข้อมูลนักเรียน

2. การคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานนักเรียนที่ได้จากการลงเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้ว มีผลการคัดกรองอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพให้ห่างไกลจากยาเสพติดและเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง

2.2 กลุ่มเสี่ยง คือนักเรียนที่มีผลการคัดกรองอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี ซึ่งอาจให้ครูประจำชั้น ครูแนะแนวให้คำปรึกษา หรือขอคำปรึกษาที่คลีนิคเสมารักษ์

2.3 กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนที่มีผลการคัดกรองอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน ซึ่งอาจได้รับคำปรึกษาคำแนะนำจากคลินิคเสมารักษ์ หากเป็นปัญหาที่เกินกว่าที่โรงเรียน

จะจัดการได้ จะมีการส่งต่อนักเรียนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเร่งด่วนและทันท่วงที

2.4 กลุ่มพิเศษ คือนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนนั้น อาจมาจากการประเมินนักเรียน (SDQ) ทั้งนักเรียน ครู และผู้ปกครอง นำผลการประเมินนักเรียน (SDQ) มาจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งการจัดกลุ่มนักเรียนนี้มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาที่แท้จริงของนักเรียนยิ่งขึ้น และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมาย เพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลงมีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน

3. การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มความสามารถพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมทักษะชีวิต และทักษะอาชีพให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง มีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตให้ห่างไกลจากยาเสพติด ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านดนตรี ด้านกีฬา ด้านนาฏศิลป์ ทักษะอาชีพ กิจกรรมวิชาการทั้ง 8 กลุ่มสาระ กิจกรรมการสอนเสริม กิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย กิจกรรมการส่งเสริมการบริโภคผักและผลไม้ กิจกรรมการสร้างเสริมคุณธรรมให้แก่ นักเรียน กิจกรรมค่ายคุณธรรม โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมสร้างสำนึกพลเมือง (Project Citizen) และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูควรเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิค วิธีการให้ครูได้เลือกใช้ แต่อย่างน้อยครูควรให้คำปรึกษาเบื้องต้น และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเรื่อง ยาเสพติดให้แก่นักเรียน ได้แก่ กิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติด กิจกรรมดนตรีพาเพลิน กิจกรรมกีฬาต้านยาเสพติดกิจกรรมบริษัทสร้างการดี กิจกรรมปลูกผักกิจกรรมออกกำลังกาย กิจกรรมครูแดร์ กิจกรรมเบเกอรี่ กิจกรรมทำอาหารและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อป้องกันให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และสามารถสร้างอาชีพให้แก่ตนเองได้

5. การส่งต่อ ขั้นตอนการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ ได้แก่

5.1 การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น

5.2 การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครองเป็นผู้นำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียนจะดูแลช่วยเหลือได้ เช่น ส่งต่อโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโคกพนมดี โรงพยาบาลศรีมโหสถ สถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีมโหสถ เป็นต้น

4) E: Encourage คือการที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา โดยการชื่นชม มอบรางวัล หรือเกียรติบัตร เพื่อเป็นกำลังใจให้แก่นักเรียนและครูในสถานศึกษาในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ซึ่งต้องให้คำชื่นชม คำชมเชยแก่นักเรียนทุกกลุ่ม ไม่เลือกเพียงนักเรียนที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีหรือได้รับรางวัล แต่ต้องคอยให้กำลังใจแก่นักเรียนทุกคนในความพยายาม ความตั้งใจในการดำเนินกิจกรรม

5) E: evaluation คือ การประเมินผล โดยสถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามดูแล โครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการดำเนินงาน นำแบบประเมินสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของครู ผู้ปกครอง ชุมชน มาหาค่าสถิติ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข จากนั้นคณะกรรมการดำเนินงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน นำผล คำแนะนำ และข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการดำเนินงานครั้งต่อไป

การประยุกต์ใช้ KPDEE MODEL เป็นนวัตกรรมที่โรงเรียนบ้านโคกพนมดีนำมาใช้ในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข พร้อมกันนี้ยังนำหลักการ 5 ร. มาใช้ในการบริหารจัดการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสถานศึกษาและทุกภาคส่วน ในการร่วมกันขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขให้บรรลุไปได้ด้วยดีโดยหลักการ 5 ร. ในการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ดำเนินการ ดังนี้

1) ร่วมคิด คือการวางแผนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา คณะกรรมสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียน สภาพบริบทของชุมชน ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานนำเอาทั้งนโยบาย มาตรการของกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขมาปรับใช้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพสูงสุด

2) ร่วมทำ คือการร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขตามกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้ในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยทุกคนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่ป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมครู D.A.R.E กิจกรรมต่อต้านยาเสพติดร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน กิจกรรมกีฬาสี กิจกรรมโรงเรียนสีขาว เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิตมีภูมิคุ้มกัน และห่างไกลจากยาเสพติด

3) ร่วมแก้ปัญหา คือการร่วมป้องกัน แก้ไขปัญหานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา โดยทุกคนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ไม่ทอดทิ้งนักเรียนให้เผชิญปัญหาแต่เพียงผู้เดียว เช่น การให้

คำปรึกษา การส่งเสริมกิจกรรมเสริมทักษะอาชีพจากคนในชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ การลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมในวันสำคัญต่าง ๆ ของหน่วยงานร่วมกับโรงเรียน การช่วยกันสอดส่องดูแลนักเรียนภายนอกโรงเรียน เป็นต้น

4) ร่วมรับผิดชอบ คือการร่วมประเมินผล สรุปผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เพื่อนำผลสรุป ขอแนะนำ คำชี้แนะจากการร่วมกันประเมินผลไปปรับปรุงแก้ไข พัฒนาโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขให้ดียิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

5) ร่วมภาคภูมิใจ คือการร่วมภาคภูมิใจในผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยา เสพติดและอบายมุข ร่วมภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งในโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และร่วมกันภาคภูมิใจในตัวนักเรียนที่ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นคนดีของชุมชน และสังคม สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้

3) ผลผลิต (Output)

1. นวัตกรรมสถานศึกษา KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด ด้วยหลัก 5 ร.
2. คู่มือการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี
3. ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี

4) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลสะท้อนกลับ (Feedback)

1. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขระดับเพชร
2. ต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียนเครือข่าย
3. แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

จากคำอธิบายของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้รูปแบบการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นนี้จะช่วยให้โรงเรียนบ้านโคกพนมดีประสบความสำเร็จในการจัดการสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข และสามารถขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อรวบรวมข้อมูลปัจจุบันและความคาดหวังจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2) พัฒนาโครงการและกิจกรรม ที่สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่าย

3) ดำเนินการตามกระบวนการ PDCA เพื่อให้โครงการดำเนินไปอย่างมีระเบียบและสามารถปรับปรุงได้ตลอดเวลาร่วมกับใช้ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

4) ประเมินผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลการประเมินทั้งในด้านการดำเนินงานและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการ

5) ปรับปรุงโครงการตามผลสะท้อนกลับ เพื่อให้โครงการมีความยั่งยืนและสามารถขยายผลได้ในอนาคต

6) รักษามาตรฐานและเป็นต้นแบบให้โรงเรียนอื่น ๆ โดยการนำผลลัพธ์ที่ได้มาเผยแพร่และเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการในโรงเรียนเครือข่าย

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ได้นำไปพัฒนากระบวนการดำเนินโครงการที่สามารถขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาว ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า เช่น การกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวจากการระดมสมองของครูโรงเรียน การใช้กระบวนการ PDCA ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมภาคภูมิใจ) ในการบริหารจัดการโครงการและกิจกรรม ผลผลิตจากการดำเนินการได้แก่ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด คู่มือการบริหารจัดการ และผลประเมินต่าง ๆ รวมถึงผลสะท้อนกลับที่ช่วยปรับปรุงการดำเนินโครงการ โดยผลลัพธ์สุดท้ายคือการรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวระดับเพชร และการเป็นต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขสำหรับโรงเรียนในเครือข่าย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินโครงการที่มีเป้าหมายชัดเจนและสามารถขับเคลื่อนโครงการให้สำเร็จนั้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยหลายชิ้นที่เน้นการใช้แนวทางการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติดและอบายมุข เช่น การศึกษาโดย บุญเลิศ แสงชู (2560) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และในงานวิจัยของ ไพโรจน์ พิริยะชุมพล (2561) ที่ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีการใช้การวางแผนที่ชัดเจน รวมถึงการใช้กระบวนการ PDCA เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโครงการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ โดยการมีการประเมินผลและสะท้อนกลับช่วยในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการใช้กระบวนการ PDCA ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร.ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดีนอกจากนี้ การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในรูปแบบการบริหารจัดการที่ได้จากการวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับแนวทางที่ สมพร สังข์พันธ์ (2563) ได้นำเสนอไว้ว่า การจัดการสถานศึกษาในรูปแบบที่ให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทร่วมกันจะช่วยสร้างความตระหนักรู้และมีความรับผิดชอบร่วมกันในการขับเคลื่อนโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดของโรงเรียนบ้านโคกพนมดีที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นต้นแบบนั้น ยังสามารถเป็นแนวทางให้โรงเรียนอื่น ๆ ในเครือข่ายใช้เป็นโมเดลในการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวที่มีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน

2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า มีองค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษาสีขาว 5 มาตรการ 16 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวที่ได้จากการระดมสมองของครูโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี (2) ปัจจัยกระบวนการ (Process) โดยทำการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. ซึ่งเป็นหลักการมีส่วนร่วม พัฒนาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจ (3) ปัจจัยผลผลิต (Output) ผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ 1) KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. 2) คู่มือการบริหารสถานศึกษาสีขาว

ปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี 3) ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี และ 4) ผลประเมินความเหมาะสมและรับรองรูปแบบบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (4) ปัจจัยผลสะท้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และ (5) ปัจจัยผลลัพธ์ (Outcome) เป้าหมายของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี คือ (1) การรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระดับเพชร และ (2) ต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียนเครือข่าย เนื่องมาจากแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ภาคีเครือข่าย โดยมีส่วนร่วมในลักษณะการปรึกษาหารือ ร่วมเสนอแนะ ร่วมทำงาน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ และร่วมแสดงความยินดี ซึ่งสอดคล้องกับกัญญารัตน์ นามวิเศษ (2562) ที่ศึกษารูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบ 7 ส่วน ได้แก่ นโยบายภาครัฐ กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาว หลักการทฤษฎี กรอบสถานศึกษาสีขาว ตัวชี้วัดความสาเร็จ ผู้มีส่วนร่วม และปัจจัยสู่ความสำเร็จ โดยใช้กระบวนการ 4 ขั้น คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อนผล และมีการคู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาว และสอดคล้องกับบุญหลั่น นานรัมย์ (2563) ที่ศึกษา รูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านกรวด พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม มีองค์ประกอบ 7 ส่วน ได้แก่ นโยบายภาครัฐ กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาว หลักการทฤษฎี กรอบสถานศึกษาสีขาว ตัวชี้วัดความสำเร็จ ผู้มีส่วนร่วม และปัจจัยสู่ความสำเร็จ มีกระบวนการ 4 ขั้น คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นตรวจสอบ และขั้นสะท้อน และมีการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาว ส่วนผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ พรนภา ประยศ (2565) ที่พบว่า การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ตามความคิดเห็นของครู อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ อภิรมย์ สินชุม (2565) การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม มีผลประเมินระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี มีองค์ประกอบที่เน้นการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของหลายท่านที่ย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข เช่น การศึกษาโดยสมศักดิ์ เกษมสุข (2559) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการป้องกันปัญหายาเสพติด พบว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความเข้าใจและการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน โดยในกรณีของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี การประยุกต์ใช้หลักการ 5 ร. ในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวก็สะท้อนถึงแนวทางที่มีการระดมสมองและการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการขับเคลื่อนนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตรลดา มานะศิริ (2560) ยังยืนยันว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เน้นการร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ปัญหานั้นมีความสำคัญในการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน โดยการใช้กระบวนการ PDCA (Plan-Do-

Check-Act) ร่วมกับ KPDEE Model (Knowledge, Participation, Development, Evaluation, and Empowerment) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบร่วมกันในทุกภาคส่วน นอกจากนี้ยังมีการใช้การประเมินผลและการสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนตามผลลัพธ์ที่คาดหวัง เช่น การรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขในระดับเพชร และการนำหลักการ 5 ร. มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ พงษ์พิทักษ์ คำนวณ (2562) ที่ศึกษาแนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร ชุมชนและผู้ปกครองในการดำเนินโครงการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหายาเสพติดนั้นส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จสูงขึ้น ทั้งในด้านการป้องกันและการสร้างความตระหนักรู้ร่วมกันในชุมชนและโรงเรียน

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี ได้นำไปพัฒนากระบวนการดำเนินโครงการที่สามารถขับเคลื่อนโครงการสถานศึกษาสีขาว ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า เช่น การกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวจากการระดมสมองของครูโรงเรียน การใช้กระบวนการ PDCA ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบร่วมภาคภูมิใจ) ในการบริหารจัดการโครงการและกิจกรรม ผลผลิตจากการดำเนินการได้แก่ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติด คู่มือการบริหารจัดการ และผลประเมินต่าง ๆ รวมถึงผลสะท้อนกลับที่ช่วยปรับปรุงการดำเนินโครงการ โดยผลลัพธ์สุดท้ายคือการรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวระดับเพชร และการเป็นต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขสำหรับโรงเรียนในเครือข่าย

1.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) การดำเนินการตามนโยบายสถานศึกษาสีขาว 5 มาตรการ 16 ตัวบ่งชี้ โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวที่ได้จากการระดมสมองของครูโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี (2) ปัจจัยกระบวนการ (Process) โดยทำการวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ร่วมกับ KPDEE Model และหลักการ 5 ร. ซึ่งเป็นหลักการมีส่วนร่วม พัฒนาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของ KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบและร่วมภาคภูมิใจ (3) ปัจจัยผลผลิต (Output) ผลการดำเนินงานตามนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ 1) KPDEE Model ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดด้วยหลัก 5 ร. 2) คู่มือการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติด และอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี 3) ผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี และ 4) ผลประเมินความเหมาะสมและรับรองรูปแบบบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี (4) ปัจจัยผลสะท้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ แนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และ (5) ปัจจัยผลลัพธ์ (Outcome) เป้าหมายของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี คือ (1) การรักษามาตรฐานสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระดับเพชร

และ (2) ต้นแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข สำหรับโรงเรียน เครือข่าย และผลประเมินการบริหารสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขโรงเรียนบ้านโคกพนมดี อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขของโรงเรียนบ้านโคกพนมดี จังหวัดปราจีนบุรี โดยใช้หลักการบริหารคุณภาพตามวงจร PDCA และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นการประยุกต์ใช้ระบบเดิมที่ได้พัฒนาแล้วสู่การพัฒนารูปแบบการบริหารใหม่ ที่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมนโยบายการบริหารสถานศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ดังนั้น โรงเรียนสามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เข้ามาร่วมใช้เป็นกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาได้ และนอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสามาถรถตอบสนองนโยบายการบริหารสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ที่เพื่อขับเคลื่อนนโยบายสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขร่วมกับนโยบายดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น 1) ระบบบริหารจัดการเพื่อสร้างการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดและอบายมุข 2) รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการระหว่างรายวิชาและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา และ 3) รูปแบบการบริหารโครงการด้วยวงจรคุณภาพเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข พ.ศ. 2559 สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.

กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือดำเนินการโครงการสถานศึกษสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2564.* กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

กัญญารัตน์ นามวิเศษ. (2562). รูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม. *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม. 6*(1), 17-28.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2564.* สืบค้นจาก https://www.nccd.go.th/index.php/

จิตรลดา มานะศิริ. (2560). การบริหารจัดการการศึกษาด้วยกระบวนการ PDCA และ KPDEE Model เพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน. *วารสารวิจัยการศึกษาผู้บริหาร, 29*(1), 112-126.

ทิพวรรณ เสนจันทร์ฒิชัย. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้เทคนิคจำปา 5 กลีบ. *วารสารวิชาการ, 13*(3), 36.

ธีรพงษ์ ชูพันธ์. (2562). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.* วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญเลิศ แสงชู. (2560). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุญหลั่น นานรัมย์. (2563). *รูปแบบบริหารจัดการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขแบบมีส่วนร่วม ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านกรวด.* สืบค้นจาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=173575

ประสาร พรหมณา. (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม.* สืบค้นจาก http://trang.nfe.go.th/alltis16/UserFiles/Pdf/wijaiman.pdf

พงษ์พิทักษ์ คำนวณ. (2562). แนวทางการป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน: การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และชุมชน. *วารสารวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 14*(3), 67-80.

พรนภา ประยศ. (2565). การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7*(6), 401-417.

ไพโรจน์ พิริยะชุมพล. (2561). การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA: กรณีศึกษาของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ. *วารสารการบริหารการศึกษา, 32*(1), 45-58.

โรงเรียนบ้านโคกพนมดี. (2565). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self–Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2565.* ปราจีนจุรี: โรงเรียนบ้านโคกพนมดี.

โรงเรียนบ้านโคกพนมดี. (2566). *สรุปผลการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ประเภทรักษามาตรฐานระดับเพชร ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2566.* ปราจีนบุรี: โรงเรียนบ้านโคกพนมดี.

สมพร สังข์พันธ์. (2563). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความยั่งยืนในยุคดิจิทัล. *วารสารการศึกษาและพัฒนา, 15*(2), 99-112.

สมศักดิ์ เกษมสุข. (2559). การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการป้องกันปัญหายาเสพติด. *วารสารการศึกษาชุมชน, 18*(2), 23-34.

อภิรมย์ สินชุม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นสถานศึกษาปลอดยาเสพติดและอบายมุข โรงเรียนพิมายดำรงวิทยาคม. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4*(4), 1-14.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607–610.